

NAUJAS KANCLERIS

PASIKEITUSIOS VOKIEČIŲ PAŽIŪROS IR ...PRIETARAI

Jei neatsitiks kas nors labai neįtikėtino, Willy Brandt spalio 21 dieną turėtų būti prisaiškintas naujos federalinės Vokietijos kancleriu. Staigmenų, bent teoriškai, galėtų būti iš socialdemokratų koalicijos partnerio liberalų -- laisvų demokratų FDP partijos -- pusės.

Kaip žinia, nauja koalicija turės vos 12 balsų persvarą. Jei krikščionims demokratams pasisektų kaip nors savo pusėn pritraukti bent šešis liberalus, jie galėtų sukludinti seimo pasitikėjimui Brandtu. Tuo atveju atsidarytų keliai naujoms politinėms kombinacijoms. Negali sakyti, kad liberalų tarpe nebūtų koalicijos su krikščionimis demokratais šalininkų, bet jų palyginti nedaug. Reikia prisiminti, kad liberalai per šiuos rinkimus neteko ne toli pusės savo anksčiau gaunamų balsų. Taitodėl, kad jų kiek dešiniau linkę rinkikai dabar pasisakė už krikšč. dem. Už liberalus balsavo daugiau į kairę linkusi smulkioji buržuazija, kuriems ir socialdemokratams neatrodo baisūs. Todėl atrodo, kad kairioji: socialdemokratų - liberalų koalicija Vokietiją valdys ateinančius keturis metus. Juo labiau, kad abiejų partijų siekiai daugiau sutampa negu su krikšč. dem. siekiama konservatyvia politika.

Abi naujos koalicijos partijos siekia galimai geresnių santykių su komunistine Rytų Vokietija ir jos valdovu Maskva, nors ir nesirengia Rytų Vokietijos suverenumo formaliai pripažinti. Jos yra nusistatę už atominių ginklų neisplėtimo sutarties pasirašymą, jos nori su trumpinti karinę tarnybą iki 12-16 mėnesių (priklausomai nuo ginklo rūšies), jos pasisako už didesnę darbininkų balsų įmonių tvarkyme ir no-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ri reformuoti Vokietijos švietimo sistemą. Visos priemonės turėtų prisidėti prie jų populiarumo padidėjimo rinkimų masėse.

Kaip pasikeitė vokiečių pažiūros ir socialiniai prietariai bei papročiai, geriausiai parodo Willy Brandto iškilimas į kanclerius. Dėl jų Willy Brandt dar prieš kokius 10 metų negalėjo net svajoti būti kada nors kancleriu. Tik paglavokime: jis pavainikis, niekad nepažinojęs savo tėvo, du kartus vedęs, jo abu sūnūs yra kraštutiniai radikalai, turėję keletą nesuipratimų su policija. Dar neseniai tų "nuodėmių" būtų užtekę, kad gerokai pakenkus politinei karjerai. Juk ir socialdemokratų partija, pati seniausia vokiečių, kaip ir mūsų, politinė partija, labai ilgai neturėjo pasitikėjimo kiek daugiau į dešinę linkusioje vokiečių visuomenėje. Tiesa, nūdienai socialdemokratams ideologiškai mažai ką turi bendro su savo pirma-

takūnais. Jie ne tik praktiškai, bet ir teoriškai yra atsisakę Markso doktrinos.

Kad Willy Brandt, kurio tikroji pavardė yra Herbert Karl Frahm, pasirinko socialdemokratų, nėra ko stebėtis jau vien dėl jo kilmės. Socialdemokratų vadas Julius Leber, atstovavęs Brandto gimtąjį Luebecką Reichstage, jaunam Herbertui buvo kaip tėvas. Jo raginamas jis pradėjo rašyti į vietinius socialdemokratų laikraščius "Willy Brandt" slapyvardė, kuri vėliau virto jo legalia pavarde.

Kai Hitleris paėmė valdžią, Brandtui buvo vos 19 metų. Po trumpo dalyvavimo pagrindžio sąjūdyje jis pabėgo į Norvegiją. Tarnavo to krašto kariuomenėje, buvo paimtas į vokiečių nelaisvę, iš kurios greitai, kaip ir visi skandinavai, vokiečių kraujo giminės, buvo paleistas. Į Vokietiją Brandtas grįžo kaip norvegų majoras, ryšininkas prie sąjungininkų kariuomenių vadovybės Berlyne. Ten jis vėl įjungė į socialdemokratų

(Nukelta į 2 psl.)

Minint Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Philadelphijos skyriaus 20 metų veiklos sukaktį Juozas Česonis buvo pakeltas į garbės narius. Nuotraukoje iš kairės: ALT S-gos pirmininkas Teodoras Blinstrubas, skyriaus pirmininkas Vytautas Matonis ir garbės narys Juozas Česonis. K. Čikoto nuotrauka

ALT S-gos PHILADELPHIJOS SKYRIUS PAMINĖJO 20 METŲ VEIKLOS SUKAKTĮ

Emilija Čekienė

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Philadelphijos skyrius rugsėjo 27 d. iškilmingai paminėjo savo veiklos 20 metų sukaktį. Minėjimą atidarė ir trumpai bet išsamiai nušvietė skyriaus nueitą kelią per

20 metų pirm. Vytautas Matonis, pažymėdamas, kad pirmuoju skyriaus pirmininku buvo Z. Jankauskas, senosios kartos atstovas, kuris ir šiandien yra mūsų tarpe nors jau sulaukęs virš 80 metų amžiaus, tačiau vis toks pat energingas ir veiklus. Be to, vėliau skyriui vadovavo šie pirmininkai: Antanas Impulėnas, Juozas Bakuckas, Petras Mitalas, Juozas Česonis, Vincas Gruzdis ir dabar Vytautas Matonis.

Jis pabrėžė, kad skyriaus veikla buvo gana plati ir šakota, nesiribojančios vien tautinės sąjungos rėmuose, bet lėšomis rėmė bei darbu talkino ir kitoms vietos kultūrinėms organizacijoms bei institucijoms: lituanistinę mokyklą, chorą, anksčiau Lietuvių Tautinių Ansamblių vadintą, tautinių šokių grupę, karo invalidus, LB Balso radijo valandą, BALFą, Vasario 16 gimnaciją. Ir ypač daug dėmesio skyrė tautinės minties laikraščio Dirvos vispusiškam remimui. Skyrius pats yra Vilties dr-jos šimtininkas ir eilė narių asmeniškai įnešę savo įnašus ne mažiau 100 dol. tai Liberty Loan Ass'n vedėjas K. Cheledinas, B. Tvarkūnas, B. Vygelis, V. Gruzdis ir kiti

po mažiau įnašų sudėję.

Be to, skyrius aktyviai rėmė Lietuvos Nepriklausomybės Fondą ir itin jo neseniai išleistą anglų kalba veikalą "Lithuania 700 years", kuri ir dabar galima gauti pas J. Česonį. Skyrius yra suarusęs ALTS-gai daug nusipelnusio a.a. Antano Olio ir prezidento Antano Smetonos mirties minėjimus, eilę iškilnių koncertų, vaidinimų bei paskaitų. Aktyviai dalyvauta S-gos seimuose ir Vilties dr-jos suvažiavimuose.

Tradicija tapo skyriaus nariui sulaukus 60 ar daugiau metų amžiaus jį pagerbti atitinkamoje sueigoje, o mirusius laukyti kapų puošimo dieną padedant gėlių puokštę, perrištą tautiniu kaspinu. Už nuopelnus skyriui pakelti į garbės narius yra K. Cheledinas, Z. Jankauskas ir minėjimo dieną pakeltas garbės nariu Juozas Česonis.

Pažymėtina, kad šis, tur būt vienintelis skyrius, kuris moka nors ir labai simbolinį honorarą korespondentams, apsaugantiems vietos lietuvių gyvenimo įvykius.

Šiuo metu skyriaus valdybą, kuri šį minėjimą suarusė sudaro: (Nukelta į 3 psl.)

Buenos Aires atidaryta LITUANIA gatvė

Buenos Aires miesto dalyje Avellaneda rugsėjo 14 d. buvo pavadinta viena gatvė vardu LITUANIA. Prieš kiek laiko buvo susidariusi komisija su pirm. Z. Juknevičiumi gavimui gatvės vardu Lituania. Tikslas pasiektas, Avellanedos burmistras Carlos O. Radrizzani sutiko pavadinti buvusią Chicago gatvę Lituania vardu.

Minėtą dieną 10 val. liet. parapijos bažnyč. mišias atlikė vyskup. E. Segura ir pasakė pamokslą, pritaikytą tos dienos progai. Tą dieną buvo šv. Kryžiaus paukštinių šventė. Kalbėdamas apie kryžių ir kančias vyskupas prilygino Lie-

tuvai, kuri šiuo metu kenčia priespaudą komunistų žiaurios suvaržymus ir pavergime gyvenančius brolius lietuvenus. Pamaldose dalyvavo daugybė lietuvių ir dailis argentiniečių su kviestais valdžios atstovais: Avellanedos burmistras, Lanus, Lomas de Zamora burmistrai ir kiti valdžios pareigūnai.

Laike mišių giedojo šv. Cecilijos choras, vadov. V. Rymavičiaus, vargonais lydėjo L. Miškočionienė. Pamaldų laikė vysk. asistavo kun. J. Petraitis, parap. klebonas.

Po iškilmingų pamaldų vysk. Segura, lydimas burmistru ir kitų

miesto dalių pareigūnų su lietuvių organizacijų atstovais - pirmininkais: - ALOS Tarybos, Arturu Mičiudu, Susiv. Stankevičium, L. Centro Misiūnu ir organizacijų komiteto bei L.I.C. A. (Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje) pirm. Z. Juknevičium, nuėjo prie gatvės Chicago, kampas Mendoza. Eiseną lydėjo Susivienijimo ir Atžalyno (parapijos) jaunieji - vaikučiai su vėliavomis ir tautiniais rūbais. Publika užpildė gatvių kryžkampius, o anksčiau minėtieji asmenys užėmė paruoštą tribūną ir prasiėjo naujos gatvės LITUANIA šventinimas ir jos atidarymas.

Atidarymo žodį tarė nenuilstamai dirbantis, kovotojas už Lietuvos laisvę ir didelis veikėjas liet. kolonijoje Z. Juknevičius ir tuoj buvo sugiedoti Argentinos ir Lietuvos Himnai ir po to tapo atidengta bronzinė, paminklinė lenta, kurią padovanojo J. Čekanauskas -- kūmas. Kiti kūmai: Metrikis, Galickienė ir Ropenienė parėmė došnia auka padengimui susidariusių išlaidų. Lenta padaryta labai gražiai. Viršuje turi Argentinos herbą ir Lietuvos Vytį su stambiu įrašu LITUANIA, 1969 m. rugsėjo 8 d. tai Tautos dienos minėjimo data. Apačioje Gedimino stulpai.

Po atidengimo Z. Juknevičius perskaitė Avel-

ALT S-gos Philadelphijos skyriaus 20 metų sukakties minėjime banketo metu iš kairės: Vyt. Abraitis, sol. Aldona Stempužienė ir ALT S-gos pirm. Teodoras Blinstrubas. K. Čikoto nuotrauka

ALOS Tarybos pirmininkas Arturas Mičiudas, Buenos Aires atidengus Lituania gatvę, kalba į gausiai dalyvavusią publiką. Jo kalba buvo jausminga ir patriotinė. Tai Argentinoje gimęs jaunuolis su lietuviška siela pilnai atsidavęs tėvynei Lietuvai. Kairėje stovi miesto burmistras Carlos Radrizzani ir vysk. Ernesto Segura. Dešinėje stovi didelis lietuvių kolonijos veikėjas Z. Juknevičius, toliau argentiniečiai svečiai. KIRSTUKO NUOTRAUKA

KAIP BUVO SUKURTAS KRISTUPO PLONAIČIO JACHTOS 'GULBĖ' KAPITONO MITAS? (3)

Nekelčiau tas praeities, daugumai neįdomias ir nešvarias dulkes, jei tas neliestų garbingų sporto papročių ir gerą nuomonę apie lietuvius. Todėl ir šito rašinio tikslas yra demaskuoti per 36 metus skleidžiamą melą ir ginti gerą sportininko ir lietuvio vardą.

Į mano rankas pateko Naujienų iškarpą, kur rašoma kad mūsų drąsusis ir be priekaišto kapitonas

K. MAŽONAS

nas Kristupas Plonaitis su savo ponio švede, mokančia lietuviškai (sic) atsilankė Londone Royal Thames Yacht Clube ir prisistatė kaip kapitono pareigose prieš 36 metus su Gulbe ten buvęs. Toliau rašėjas šitame straipsnely pastebi, kad jachtos savininkas buvęs K. Mažonas. Na, ačiū, kad bent tą mandar nenusavino. Rašo, kad jachta, inkarą buvo išmetusi R.T.Y.C uoste. Ir čia rašėjo palaidos fantazijos tvirtinimas, nes jachta per visą Londone buvimo laiką stovėjo Thames'ės upėje prie Navy College Greenwiche.

Šitas Anglijos seniausias aristokratiškas gal kiek snobiškas klubas savo ryšiuose su pašaliniais yra labai jautrus ir atsargus. Pirm negu priimti ką be tinkančios rekomendacijos, o vien tik pasisakius, kad jis kadaise čia buvo kapitono rolė su iš Lietuvos atvykusia jachta Gulbe, be abejo pasitikrino 1933 metų klubo metrašty. Ir štai kaip tada šis atsilankymo reikalas vyko.

Klaipėdos Jachtklubas pranešė Lietuvos pasiuntinybei Londone, kad tarp tokios ir tokios dienos Londonan atvyksta Klaipėdos Jachtklubo jachta Gulbe tokiam tai sąstata, kieno vadovaujama ir kokiais tikslais, prašant pasiuntinybę tarpininkauti ir globoti. Mums atvykus Londonan pasiuntinybė pranešė, kad susitarta su RTYC pasiūstas klubui jachtos igulos sąrašas ir klubas mūsų laukia. Pasiuntinybės patarėjo E.J. Harrisono lydimi nuvykome į RTYC buveinę. Mus priėmė tuometinis klubo komandoras lordas Marlborough. E.J. Harrison pristatė mane kaip jachtos ir grupės vadovą taip jau ir visus kitus pavardėmis. Įguloje buvo ir Kristupas Plonaitis, tik jokių būdu ne kapitonas. Šis klubas turėjo tiksliai žinoti Gulbės igulos sąrašą, nes nuo šios ceremonijos mes skaitėmės šio klubo svečiais ir naujojomės klubo narių teisėmis per visą buvimo laikotarpį ne vien Londone bet ir Anglijoje.

Komandoras kreipdamasis į mane supasveikinimu tarė kiek komplimentų ir prašė perduoti šio klubo sveikinimus mūsų klubui Klaipėdoje.

Kadangi išskyrus Bernardą, kuris kiek angliškai kalbėjo, mes tos kalbos nemokėjome, tai Harrisonas komandoro kalbą išvertė lietuviškai. Aš trumpai padėkojau už malonų priėmimą ir komplimentus, perdaviau mūsų klubo sveikinimus lietuviškai ir įteikiau Klaipėdos Jachtklubo vėliavėlę. Ir vėl Harrisonas mano žodžius perdavė angliškai. Bekomandoro šitoj ceremonijoje dalyvavo klubo rūmų šeimininkas, kitas orios išvaizdos klubo narys, kuris sekančią dieną revizitavo mus jachtoje ir kiek atokiau klubo sekretorius su bloknotu rankoe. Nėra abejonės, kad šis retų svečių apsilankymas, kaip ir kiekvienas kad ir nežymus įvykis jų klube, buvo užrašyti metraščiuose.

Galime prileisti, kad dabar patikrinę Gulbės atsilankymo faktą, angliškai "kapitonui" pastebėjo: "teisingai, tokie svečiai buvo, bet tada vadovo vardas buvo kitoks -- tamsta buvai kaip tos grupės narys". Šituo atveju Plonaitis turėjo aiškinti kad pasiuntinybė ir jos tarėjas suklaidino, o tikrasis jachtos vadovas tai buvęs jis. Bet nemanau, kad šitie angliai džentelmenai taip grubiai statytų atsilankiusiam klausimą. Tačiau pastebėję rekorde šią "discrepancy" pagalvojo: all right, čia rekorde minimas K. Plonaitis; tik keista kaip tie lietuviai nesiskaito su visur priimtomis teisingumo ir padarumo normomis.

Kas liečia tariamas "garbės svečio" roles, tai čia ir to žurnalisto taip sakant iš nykščio iščiulpta kaip ir pats kapitonas. Šito klubo nuo pat jo įsisteigimo yra neličiama taisyklė, kad į klubo patalpas moterys neįsileidžiamos. Ir kaip rūmų šeimininkas mums aiškino jos neįsileidžiamos ne dėl to, kad jie būtų antifeministai, o vien dėl to, kad jie čia galėtų laisvai jausdamiesi pasilsėti moterų nekludomi. Taigi net ir klubonariai negali atsivesti savo žmonių ar pažįstamų ponų. Pastato apatiniame aukšte, atskirai nuo klubo, bet jam priklausančiame yra kavinė-restoranas, kur klubo nariai gali ateiti ir su poniomis. Spėju, kad čia ir vyko mūsų "kapitono su ponio" pasikalbėjimas su pasitaikiusiu klubonariu prie kavos puoduko. Kadangi visose klubo patalpose, taigi ir restorane randami rašymai staliu su gausia laiškamis rašyti medžiaga (stationery) tai kaip čia nepasinaudoti neparašius ir nepasigyrus savo draugužiui, kad jis čia Londone pateko net į Royal klubą. Bičiulis gi gavęs su tokiu garsiu vokulais ką sušuko Naujienose: "tik žiūrėkite, mano kapitonas buvo Royal klube priimtas. Netikit? Štai vokas ant kurio aiškiai juodu ant balto parašy-

Sydney Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos veikliosios ponios. Iš kairės: P. Donielienė, D. Kapočenė, A. Mikutavičienė, M. Reisgienė, O. Baužienė ir A. Saudargienė. O Baužienė yra S.L.M.S.G.D valdybos pirmininkė.
V. Vilkaičio nuotrauka

BUENOS AIRES ATIDARYTA LITUANIA GATVĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

lanedos burmistro dekretą, kad nuo minėtos dienos pakeičia Chicago gatvę į LITUANIĄ.

ALOS Tarybos pirm. Arturas Mičiudis, didelis kolonijos veikėjas ir patriotas (čia gimęs), pasakė labai jaudinančią ir gražią kalbą. Paaiškinęs Tautos Dienos reikšmę ir tos reikšmingos gatvės atidarymo svarbą priminė, kad Lietuva nėra pamiršta ir kova pasieks laimėjimo: laisvę ir nepriklausomybę, kad jos vaikai išsisklaidę poplatųjį pasaulį, stiprins lietuvių kovą perduodami naują kartai lietuvišką meilę, patriotiškumą, iki bus atgauta mūsų tėvų, protėvių numylėta žemė Tėvynė Lietuva.

Avellanedos burmistras pasakė gražią, palankią kalbą Argentinos lietuviams, užjausdamas, apgailestaudamas Lietuvos pavergimą. Pažymėjo, kad lietuviai yra daug padėję Argentinos išsivystymui, o kadangi Avellaneda daugiausiai apgyventa, yra nusipelnę padėkos. Sakė, kad suteikiant gatvę vardą LITUANIA, yra daugiau negu paprastas prisiminimas, darbščios visuomenės padėkos išsireikšimas toms šeimoms, kurios išsiskynė jos viduryje ir savo gražiu pavyzdžiu, duoda mūsų bendruomenei tą dvasinę galią, kurią suteikia grynų vertybių ir taurių idealų vykdymas. Jo žo-

ta: Roayl T.Y.C. 60 Knightbridge, London, S.W. 1". Manau, kad tą voką jis laiko kaip kokią relikviją priderančią pagarboj. Gal po šito garsaus į Royal atsilankymo šitas "kapitonas" savo bičiulio bus pakeltas į admirolus. Po 36 metų būtų jau ir laikas.

Šita istorija gal tikrą komedijos siužetui ar linksmos operetės libretui jei savo esmę nebūtų taip liūdina, vaizduojanti nesveikus mūsų gyvenimo ir mūsų santykių reiškinius. bergždžiai išnaudojant spaudą nesąžiningoms ir melagingoms informacijoms skleisti.

jautimais, mūsų lietuvių gyvenimo ir vieningai vedamos kovos už Lietuvos laisvę.

Valdžios pareigūnai buvo apdovanoti PLB aukso ir sidabro ženkliais. Jie jausmingai ir nuoširdžiai atsidėjo Komisijai ir visiems lietuviams, už tokias vertingas dovanas ir taip malonų, gražų priėmimą.

Juožas Šiušis

HELP WANTED MALE

MEAT PACKAGING and PROCESSING
POSITIONS AVAILABLE
APPLY AT:
PESCHKE SAUSAGE CO.

800 CONANT
DETROIT, MICH.

Hours: 8 A. M. to 2 P. M.

(77-86)

STEEL WAREHOUSE HELP

TRAINEES

also

EXPERIENCED

BURNERS

SAW OPERATORS

SHEARMEN

CRANEMEN

STOCKMEN

Call Mr. Kula (313) 874-3311

RYERSON STEEL

1600 E. EUCLID

(Between Clay & Holbrook)

Detroit, Mich.

An Equal Opportunity Employer

(81-87)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

VATIKANAS IR LIETUVA

J. VEBLAITIS

Pastaruoju metu išeivijos lietuviai išgyveno nemažą tautinio pasididžiavimo jausmą. Ir tai visai suprantamas dalykas: popiežius paskyrė išblaškytiems lietuviams savą ganytoją vyskupo Antano Deksnio asmenyje. Tai didelis ir neabejotinai lietuviams svarbus įvykis. Tai kaipgi nesidžiaugti? To dėl suprantama, kad tiek pasauliečius, tiek kunigus ši žinia itin maloniai nuteikė. Mūsų spauda šiam įvykiui atžymėti skyrė nemažai vietos, nepagalėdama pagyri ir popiežiui. Žiūrėkite, koks tai gražus mūsų įvertinimas, koks ypatingas lietuviams parodytas palankumo mostas!

Paviršutiniškai žiūrint, tai yra tiesa, bet tik paviršutiniškai. Pasiziūrėję į praeities įvykius kiek atidžiau, deja, to gerumo nematome. Taip saldžiai aprašomas Vatikano palankumas ir lietuvių reikalų tariamas tėviškas supratimas tėra daugiau mitas, negu tikrovė. Gaila, kad tie mūsų Romos garbintojai nenori matyti tikrovės ir nedrįsta į reikalą pažiūrėti iš blaivesnės pusės. O pamatyti yra ko! Kažkaip norom nenorom apima jausmas, kad tie žmonės turi varganą menkavertiškumo kompleksą. Bet šia proga geriau leiskime prabilti ne tolimos istorijos raidai.

Susikūrus nepriklausomai Lietuvai, vienas iš pirmųjų jos žygių buvo išgauti teisinį svetimųjų pripažinimą. Keista, kad tik po to, kai Vokietija, Sovietų Rusija ir Amerika išdavė savopri pažinimus, Vatikanas irgi teikėsi Lietuvą pripažinti de jure. Atrodo, kad buvo jau lyg ir nebeįmanoma...

Lenkams okupavus Vilnių ir jo kraštą, popiežius ten pavadė bažnytinę administraciją tvarkyti ne teisėtais savininkams lietuviams, bet gruoboniškiems lenkams. Tokia pro lenkiška Vatikano politika buvo sukėlus Lietuvos pašipiktinimo bangą, kas kantrius lietuvius privertė net demonstruoti prieš Kaune įkurdintą popiežiaus atstovą. Gi Lietuvos valdžia Apaštališkieiems Rūmams savo ruožtu buvo iškėlus aštrų protesto raštą, kurio Vatikanas net ir priimti nenorėjo... Kaipgi norės, kai jo mums daromos skriaudos buvo iškeltos viešumon, tos mažos ir neturtingos lietuvių tautos. Trintis ir įtampa buvo gana pastoviai jaučiami ir vėliau.

Prasidėjus okupacijom, Lietuva greit pajuto neišpasakytą smurtą skurdą, ir prievartavimą. Ji kentėjo tiek Stalino tiek Hitlerio, o vėliau ir vėl Stalino baudžiavą. Žinome, kad pasaulio galingieji Rytų Europą ir Baltijos valstybes buvo perleide Rusijos interesų sferai. Nors Vatikano radijas transliavo trumpas lietuviškas programas, tačiau pats popiežius nesiėmė viešai prabilti ir pasmerkti krašte vykdomą negirdėtą genocidą.

Taip ėjo metai po metų.

Pagaliau keli narsūs ir nepaprastos drąsos bei pasiaukojimo vyrai pralaužė geležinę uždangą ir pasiekė vakarus. Jie turėjo dėti ypatingas pastangas kelyje užmokėdami savo kritusių brolių krauju ir gyvybėmis. Tie narsuoliai — pasiuntiniai, berods, Daumantas ir Audronis 1948 metais atnešė laišką, adresuotą Popiežiui Pijui XII. Tai buvo graudus tautos šauksmas, prašantis popiežiaus užtarimo ir pagalbos, kad jis surastų koki nors būdą perduoti šį iš Lietuvos atneštą ir krauju aplaistytą skundą Jungtinių Tautom. Jie turėjo daug vilčių, kad tasai šūrupus skundas bus iš klausytas ir suprastas. Deja, jis vilionėmis ir tepaliko. Popiežius Pijus XII nesiteikė padaryti viešo pareiškimo pasmerkiantį Lietuvoje vykdomą žmonių naikinimą. Matyt tai nesiderino su kažkokia "aukštąja" politika. Tačiau šis laiško nuorašas buvo įteiktas laisvojo pasaulio žurnalistams ir rado gražaus atgarsio šveicarų, vokiečių, prancūzų ir amerikiečių spaudoje. Bet kodėl tylėjo popiežius?

Patys rusai ir jų teismai jau seniai reabilituoja išlikusias ir net Sibiro platybėse žuvusias nelaimingas įvairių tautų aukas. Juk tik nelaimingųjų tarpe be pasauliečių buvo ir šimtai ar net tūkstančiai kunigų ir vyskupų iš įvairių okupuotų kraštų. Savaiše suprantama, kad Vatikanas nei kariuomenės, nei atominių bombų neturėjo ir Stalino su Berija nubausiti negalėjo. Niekas to ir nenorėjo. Skriaudžiamieji tik norėjo išgirsti ir maldavo Šv. Tėvo viešo pareiškimo, jo autoritetingo ir svaraus žodžio. Jie gerai žinojo, kad tokiu atveju žodis būtų buvęs žymus moralinis ramsis jiems, kad žodis yra gaingesnis už kardą. Bet vis suka ir nelaimtoji politika... Taigi, nenuostabu, kad daugelis tuo buvo labai nusivylę ir net pasipiktinę. Vėliau vokiečių rašytojas Rolf Hochhuth popiežiaus Pijaus XII indifferentiškumą nelaimingųjų atveju pavaizdavo savo veikale "Vietininkas" (The Deputy). Vatikano politikieriai mėgino Pijų XII — jį teisinti, tačiau jų pareiškimai mažai ką teiktino, nes faktai vis dėlto lieka faktais.

Atvykus Amerikon tūkstančiams karo pabėgėlių su jais drauge atkeliavo ir jų tautiečiai kunigai. Nelengva buvo čia daug kam pritapti, o ypatingai sviesuoliams. Tačiau lietuvių darbštumas, pasiryžimas ir sąžiningumas greit parodė, kas jie yra ir ko jie verti. Įvairūs amatininkai, darbininkai, inžinieriai, gydytojai, profesoriai ir kiti greit buvo priimti kaip lygūs partneriai savo kolegų pasauliečių tarpe. O kaip buvo traktuojami

mūsų broliai kunigai savo bažnytinės hierarchijos? Dauguma patekopus lietuviams klebonus, bet ne kaip lygūs, o greičiau kaip įnamiai su menkom teisėmis. Gauti klebono vietą buvo daugumai tik svajonė, kaip sakoma, wishful thinking, nors daug kas jau mokėjo neblogai angliskai ir turėjo pranašesni išsilavinimą už savo viršininkus. Kodėl lietuviai vyskupai tylėjo ir nepadarė žygių šiai neteisėbei pašalinti? Juk būtų pakakę airių vyskupams iš Vatikano gauti atitinkamą parėdymą ir šį diskriminaciją būtų gražiai likviduoti. Tik po 18-kos ar daugiau metų pagaliam mūsų kunigai buvo šiaip taip "įpilietinti" vyskupijos knygose.

Kažin dėl kokių politikos sumetimų popiežius Jonas XXIII 1958 metais buvo pasinešęs uždaryti ir sustabdyti Lietuvos atstovybės veiklą Vatikane? Tik pakilus didžiulei protestų bangai iš viso pasaulio kampų, pagaliam buvo leista atstovybę palikti ramybėje, nors ir sumažintom teisėmis ir titulu. Anas popiežius žygis buvo gana karti piliulė net ir labai aršioms jo teisingumo gynėjams. Tą faktą net ir Encyclopaedia Britannica rado reikalinga atžymėti savo Book of the Year 1960 metų laidoje! (žiūr. psl. 398-399 Lithuania aprašymo papildymą).

Kokie netikėtumai ir staigmenos yra ruošiamos pastaruoju metu Apaštališkojo Sosto strategų lietuvių sąskaita, dar nėra žinoma, bet atrodo kažkas vyksta. Juk ne be reikalo spaudoje buvo rašyta, kad protesto laiškus reikia nukreipti Lietuvos atstovybėn. Kodėl? Nagi Vatikanas buvo pasirošęs atiduoti ar perduoti Šv. Kazimierą lenkams.

Viena iš mūsų neigiamųjų būdo ypatybių ir yra per didelis nuolankumas ir paklusnumas autoritetui, dažniausiai besąlyginis. Čia atrodo bus baudžiavos laikų palikimas. Paklusnumas yra geras reiškinys, tačiau jis neturi būti aklas ar fanatiškas. Lietuviams priklausio Vatikane kur kas daugiau konkretaus įvertinimo ir atpildo, nes jie gindami savo tikėjimą amžių bėgyje yra atidavę didelę kraujo auką ir padėję tūkstančius gyvybių. Jei ir šandien yra okupanto skriaudžiamieji, ujamie, paniekinti ir kalėjimais baudžiamieji, kokio likimo ironija: popiežius asmeniškai važiuoja į juodąjį kontinentą, skiria Afrikai naujus vyskopus, kardinius ir skelbia jų šventuosius, o lietuviai turi budėti ir dėti pastangas ir tą vienintelį Šv. Kazimierą kaip nors sau išprašyti!...

Yra tikrai apgailėtinas dalykas, kad taip politikuojama aukstosiose Vatikano sferose. Vien tik pasakymas kad "Šventasis Sostas labai gerai žino ir supranta Lietuvos reikalus" tėra, atsilankiusiai tai ir anai mal-

(Nukelta į 4 psl.)

ALT S-gos Philadelphijos skyriaus 20 metų veiklos minėjime kalba Vytautas Abraitis. Prie prezidiumo stalo sėdi iš kairės: ALT S-gos Rytų apyg. pirm. V. Gruzdis, LNF pirm. E. Čekienė, ALT S-gos pirm. T. Blinstrubas, skyr. pirm. V. Matonis ir garbės narys J. Česonis. K. Čikoto nuotrauka

ALT S-gos Philadelphijos skyrius minėjo veiklos sukaktį

(Atkelta iš 1 psl.)

pirm. V. Matonis, vicepirm. Juozas Česonis, sekr. Jonė Kaulinienė, izd. Petras Didelis, narys Bronius Vygelis.

Minėjamą savo atsilankymu pagerbė ALT S-gos Centro valdybos pirmininkas Teodoras Blinstrubas iš Chicago, kuris sveikinimo žodyje pažymėjo, jog Philadelphijos skyrius, turėdamas energingų, veiklių ir pilnų kūrybinių polėkių bei sąžiningai einančių pareigas narių visai pagrįstai nusipelnė kaip vieno iš aktyviausių S-gos skyrių vardo.

S-gos pirmininkas atkreipė dėmesį į tai, kad šio skyriaus veikloje gyvai dalyvauja ir moterys o kur jos įsijungia, viskas vyksta sklandžiau, nuosirdžiau, šeimyniškiau. Iš čia susirinkusių skaiciaus matome, kad skyrius, talkindamas kitoms vietos lietuvių organizacijoms, susilaukia ir pats iš visuomenės talkos bei paramos, — kalbėjo pirmininkas.

Šis skyrius, — sakė jis, — yra parodęs ir visos Sąjungos veidą bei nusistatymą — visomis jėgomis siekti čia gyvenančių lietuvių nuosirdaus bendradarbiavimo ir sutarimo. Per mažą mūsų yra, kad galėtume į visas šalis blaškytis ir Lietuvos laisvės kovos vežimą į visas puses tampyti. Šios sukakties proga linkiu skyriui ir tolimesnės nepailstamos veiklos sąvųjų tarpe, veiklos vietos lietuvių visuomenėje, ir veiklos amerikiečių visuomenėje, kad per mūsų pastangas jai būtų Lietuvos reikalai suprantamesni ir artimesni. Sujunkime savo širdis, įtempkime protus, suglaudinkime gretas ir visa tai Lietuvai mūsų Tėvynei, — baigė žodį ALT S-gos pirm. Teodoras Blinstrubas.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo vienas iš ALT S-gos steigėjų bei ilgamečių darbuotojų Vytautas Abraitis, kuris apibūdino prezidento A. Smetonos atvykimą į JAV ir jo pirmuosius žygius Lietuvos reikalais šioje demokratinėje šalyje, kur jis buvo Amerikos valdžios ir spaudos šaltai ir garbingai priimtas kaip iš Sovietų okupuotos Lietuvos valstybės prezidentas, protesto vardan pasitraukęs pagalbos ieškoti į laisvąjį pasaulį.

Kalbėtojas taip pat priminė, kaip A. Smetona buvo priimamas JAV

anksčiau išikūrusių lietuvių įvairių organizacijų ir nušvietę tautinės minties lietuvių veiklą Lietuvai Vaduoti Sąjungoje, Amerikos Lietuvių Misijoje ir Lietuvių Tautininkų Centre, kuriam vadovavo pats kalbėtojas V. Abraitis, nurodydamas priežastis ir tikslus šias tris tų pačių tikslų siekiančias organizacijas dar didesniam veiklos sustiprinimui sujungti į vieną Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą.

Žodžiu skyrių sveikino V. Gruzdis Philadelphijos inžinierių vardu, Mironas LB vardu, E. Čekienė LNF vardu, J. Bagdonas ALT S-gos Richmond Hill skyriaus vardu, Z. Jan-

kauskas ir kiti. Gauta sveikinimų raštu.

Po akademijos įvyko koncertas, kurio programą atliko solistė Aldona Stempužienė akompanuojant A. Kaulinytei. Irena Veblaitienė — programos vadovė maloniai nuteikė klausytojus pasiskaičiusi iš Mykoloičio Putino paskutinių dienų kūrybos.

Po programos buvo vaisės ir šokiai.

Tenka paminėti, kad iš Philadelphijos skyriaus nariai jau ne vienas vadovauja ir ALT S-gos Rytų Apygardai. Anksčiau yra buvęs Algirdas Jonys, inėšęs Apygardos vardu Vilties draugai 500 dol., o šiuo metu pirmininku yra Vincas Gruzdis.

ŠIS BEI TAS

• Mūsų spauda komentavo laisvųjų lenkų žurnalo "Kultura" ilgoją straipsnį apie šią dieną Lietuvą. Pagalvoji: vis dar mūsų tauta tebematina aukštuosius lenkų kultūros protus? Seniausias jų universitetas Krokuvoje didžiuliuoju gryo lietuviu Jogailos vardu, o kur dar vėlesni mūsų didžiumai per šimtus metų! A. Mickevičiaus žvaigždė poezijoje nenuvaržoma, gi 20 a. Lenkiją ant kojų statant irgi pirmavo žemaitiška sėkla: Pilsudkis, Narutavičius ir daug kitų bajorų. Net paskiau komunistinė valdžioj sėdėjo nevienas mūsų šis, pvz. ministeris Kęstutis Žemaitis (jo pussererė Mičiulienė neseniai mirė prie Chicago).

• Regis, sena ir plati Žagelių giminė buvo išsišakojusi į keletą atžalų. Viena ligi paskutinių laikų tebegyveno savo tėviškių apylinkėse — pietų Žemaitijoje. Kiti buvo veržliai pasisklaidę po istorinius Lietuvos plotus. Ir vienas jų gambiai išbuvo bei praturtėjo Naugarduko krašte — turėjo dvarą neoli A. Mickevičiaus apdai nuoto Švytės ežero. Net ir toliau nuo etnografinės Lietuvos gyvendami, Žageliai atrodo, ilgai išbuvo Lietuvos patriotais. Deja, pastaroji karta, tur būt, neatsilaikė Varšuvos gundymams ir — jau ėmė save laikyti lenkais. Užmiršo savo lietuvišką kalbą ir garbę. Beliko tik daili lietuviška pavarde, ačiū Dievui, nedaug pakeista. Tai, gal būt, iš tų pačių mūsų Žagelių giminės yra išriedėjęs ir šis "Kulturos" E. Žagiel (ne be reikalo domisi Lietuva.)

• Antrojo Didkario metu (bolševikų ir vokiečių okupacijose) vienas Žagelis laikėsi Vilniuje, šeimą palikęs prie Naugarduko. Nejaunas, standžiai kresnos išvaizdos, ramiai kioto būdo, nelepūs, atkakliai išvermingas ir darbštus, paprastų manierų — tikriausias žemaitis! Deja, pan Žagel lietuviškai jau nebemokėjo nė žodžio. Tačiau stačiu atvirumu prisipažino prie savo kilmės: "Matai, mano tėvas dar buvo didelis lietuvis patriotas ir todėl — mane pakrikštijo garsiausio lietuvių kunigaikščio vardu: Vyto! Bet mūsų apylinkėse daugiau lietuvių nebuvo, tai aš kalbos nė neišmokau".

Vytold Žagel, Vilniuje bolševikmečiu dykinėdamas, susižinojo ir su giminačiais, tebegyvenančiais Žemaitijoje. Kažkuria proga nuo Tauragės atvažiuo sostinėn kai kas iš lietuviškų Žagelių jaunimo ir — įvyko susitikimas. Bergi tauragiškiai jau nebemoka lenkiškai susikalbėti, irgi nuoširdžiai gina savo tikrą patriotizmą (tai nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmėsio derlius), tuo tarpu iš suslenkintos Gudijos atklydęs Lietuvos sostinėn Vytoldas, jau įkietėjęs varšuvinė vėžė — dėl nejauno amžiaus nepajėgus suprasti tautinę klaidą. Taip karčiu įspūdžiu išsiskyrė bendros giminės vaikai... Bet, gal būt, per ilgesnį laiką — dešimt ar dvidešimt metų lietuviškos aplinkos veikiami, ir kietieji nutautėliai praręgę.

• Šiandien mūsų jaunajai kartai sparčiai maišantis su svetimais ir nutaustant, argi nepaskatina šis Žagelio nuo Naugarduko pavyzdys: kai nieko nelieta, tai vis dėl to bent tėvų duotas vardas per visą gyvenimą dar žmogų teberiša su sava tauta, dar tebeprimena protėvių žygius ir patriotizmą. Politinės aplinkybės dabar staigiai keičiasi, ir gal dar ateis laikas, kai mūsų nutautusiam jaunimui atsivers vėl proga arčiau pajusti lietuviybę ir savęs pasiklausti: kas gi aš esu? Ir tuomet gal nevienam bus didelio džiaugsmo, kad protingi tėvai lietuvišku vardu tartum sumezgę neišdildomą ryšį su sava tauta ir tuo būdu nurodę dvasinės ištikimybės taką ateitin.

• Ketvirtas Dievo įsakas byloja: Gerbk tėvą ir motiną! Vadinasi, brangink visa kas yra tavo protėvių — žemė, tauta, kalba, kultūra, žmonės, vardai, Vien Dievo įsakui neišitikimi tautiečiai šandien savo vaikus įvardija svetimais vardais ir — juos pastumia išslysti laukan iš saviškių giminės. Bet tie vaikai vėliau greičiausiai kaltins savo tėvus, nes jausis nelaimingesni dėl to, lyg nuskriausti — didį ir turtingą tautos kultūros lobį paveldėję praradę.

SKIRPSTAS

MOKSLININKU SUVAŽIAVIMO BELAUKIANT

Padėkos dienos savaitgalyje, lapkričio 26-30 dienomis, Chicagoje įvyksta rimto dėmesio vertas įvykis -- Mokslų ir kūrybos simpoziumas. Tokio mokslininkų ir profesionalų suvažiavimo mintį iškėlė ir ją realizavo JAV LB Centro Valdyba ir iniciatorių mokslininkų grupė -- prof. dr. A. Avižienis, dr. A. Klierė ir prof. dr. V. Vardys.

Tokio suvažiavimo mintį jau seniai puoselėjo JAV LB Centro Valdyba. Pagaliau, susitarus su mokslininkų iniciatorių grupe, buvo pradėtas plataus masto susirašinėjimas su visa eile mokslininkų ir profesionalų ir tartasi dėl simpoziumo programos paruošimo.

Tai buvęs nelengvas darbas ir programos sudaryme dalyvavo apie 30 mokslininkų ir profesionalų. Simpoziumo programa sudaryta gana plati, temos aktualios, įvairios ir labai įdomios. Šio suvažiavimo programa numatoma išleisti

JURGIS JANUŠAITIS

programinį leidinį lietuvių ir anglų kalbomis, kuriame bus supažindinama su mūsų mokslininkais ir jų darbais. Leidinio paruošimu rūpinasi prof. dr. A. Avižienis ir dr. A. Klierė.

Kiekvienas platesnio mąsto užmojus reikalingas ir lėšų. Šis suvažiavimas pareikalaus apie 5000 dol. išlaidų. Finansiniais reikalais užliūtinasi dr. Ringus ir imanomais būdais tam reikalui telkia lėšas. Pirmoji ši suvažiavimą parėmė Illinois Lietuvių Gydytojų draugija, paskirdama 500 dol. auką. Prašoma paramos ir iš visų LB apylinkių, nes šis suvažiavimas yra visos išeivijos reikalas.

Studentų sąjungos atstovas Augaitis painformavo, kad tuo pat metu yra šaukiamas Studentų sąjungos suvažiavimas ir jis vyks tik skersai gatvės kitose patalpose ir akademiniis jaunimas jungsis į simpoziumo eigą, klausys paskaitų ir dalyvaus diskusijose, o pobūviuose jaunimas noris susipažinti su mūsų mokslininkais ir su jais pabendrauti, užmezgant tampa presnius ryšius.

Simpoziumo metu, vakarais numatyta ir pobūviai.

Kaip teko spaudoje pastebėti, lapkričio 30 d. Chicagoje įvyksta Lietuvių Profesorių Draugijos suvažiavimas.

Būtų prasminga, kad visos mokslinės pajėgos, profesorai ir visų sričių profesionalai aktyviai įsijungtų į simpoziumo darbų eigą ir jame aktyviai reikštųsi.

Be visos eilės paskaitų, posėdžių ir forumų, simpoziume bus svarstomas Lietuvių Mokslo Draugijos išteigimoklausimas.

Vartant sąrašus tenka džiaugtis, kad tiek daug turime išeivijoje aukštus mokslus baigusius asmenų, kurie dirba savo profesijose ir užima aukštas vietas mokslo įstaigose ar tyrinėjimų institucijose. Gi subūrus visus vienon Mokslo draugijon turėtume tamprų ryšį ir lietuviškai išeivijai būtų pats didysis ramstis -- jų nuoširdi talka mokslo ir kūrybos srityse. Lietuviškoji išeivija tuo tik džiaugtųsi, gi kiek nutolę nuo lietuviškųjų darbų mūsų mokslininkai vėl sugrįžtų į lietuviškųjų darbų plotmę.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER
SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t.t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387

GRANDINĖLĖ ŠOKS BOSTONE

"Su visoms šokau, su visoms gėriau, tikrai vieną širdį turėjau" -- iš Grandinėlės šokių programos: J. Petraitytė, P. Alšėnas, D. Čiuberkytė.

GRANDINĖLĖ ATVYKSTA Į BOSTONĄ

Sekmadienį, lapkričio 9 d., val. vak., John Hancock'o salėje, įvyks pirmasis Grandinėlės pasirodymas Bostone.

Grandinėlė -- gausus (apie 50-60 merginų ir vyrų) lietuvių tautinių šokių šokėjų sambūris, dirbęs Clevelande, Ohio, savo pasirodymais susilaukęs itin palankių savos ir amerikiečių spaudos vertinimų. Grandinėlės mokytojai ir vadovai -- Liudas ir Aleksandra S a g a i a i.

Grandinėlės šokių vakarą Bostone rengia tam reikalui sudarytas komitetas, kurio prieky stovi Vytautas Stelmokas. Komiteto tikslas -- parodyti Bostono ir jo apylinkių lietuviams Grandinėlės šokių meną, o taip pat paremti veikliąsias Putnamo, Conn., lietuves seses, kurios stengiasi gerai įrengti neseniai įsigytą liet. jaunimo vasaros stovyklą Ver-

monte. Kiekvienas, kuris Grandinėlės šokius matė, paliudys, kad ir mums, Bostono ir jo plačių apylinkių lietuviams, to sambūrio pasirodymas bus dvasinė atgaila. Antra vertus, ir Putnamo lietuvių vienuolės savo darbais nusipelnė mūsų dėmesio ir nuoširdžios paramos.

Grandinėlės pasirodymo rengėjai tiki, kad lapkričio 9 d., 6 val. vak., John Hancock'o salė bus sklidina. Nepamirškime tos datos ir to reto meninio įvykio -- pirmojo Grandinėlės pasirodymo Bostone!

VAIŽGANTO ŠIMTO METŲ GIMIMO SUKAKTIS BOSTONE

Sekmadienį spalio 19 d., 4 val. po pietų, Amerikos Lietuvių Piliečių Draugijos III a. salė, So. Bostone, yra rengiamas plačiai pažįstamo rašytojo, publicisto, vi-

suomenininko kan. Juozo Tumo-Vaižganto šimto metų gimimo sukahties minėjimas.

Minėjimui paskaitą suteiko parengti prof. dr. Jonas Puzinas iš Philadelphia, Vaizganto raštų skaitymą ruošia Dramos Sambūrio dalyvis Jurgis Jašinskas. Skaityme dalyvaus Janina Ambraziejienė, pats J. Jašinskas, Fel. Kontautas ir Edv. Mickūnas.

Kan. J. Tumas - Vaizgantas, kaip daugelis žinom, yra viena šviesiausių ir iškiliausių asmenybių mūsų tautos gyvenime. Jaunimas, kuris mažiau Vaizgantą pažįsta, jo minėjimu turėtų itin susidomėti. Reikšminga toji sukahtis ir visiems Bostono lietuviams, tad visi kviečiami parengime gausiai dalyvauti.

Kan. J. Tumo-Vaižganto minėjimą Bostone rengia L. B. Bostono Apylinkės valdyba, kurios pirmininkas šiuo metu yra dr. St. Jasaitis, ir Kultūriniais subatvakariams rengti komisija, pirmininkaujama inž. Edm. Cibo.

Rengėjai prašo visus į Vaizganto minėjimą nevėluoti. Po programos bus tradicinė kult. subatvakarių kava ir pobūvis.

LITHUANIA: 700 YEARS, edited by dr. Albertas Gerutis. Introduction by Raphael Sealey, Department of History, University of California at Berkeley. 488 pages. 16 pages of illustrations. Cloth, \$12.00.

Vėikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant -- 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

VATIKANAS IR LIETUVA

(Atkelta iš 3 psl.)

dininkų grupei, deja, tik tuščių žodžių migla. Gal būtų taikliausiai Lietuvos paveikslą bus nupiešęs prof. Stasys Yla, kreipdamasis į naująjį vyskupą A. Deksnį savo pamoksle New Yorke šiais žodžiais: "Maldaukit tikinčiųjų Tėvą, kad saugotų mūsų mažą tautą kaip akies lėliukę, nes kitos tiek iškentusios, taip dvasiškai subrendusios, taip užgrūdintos, taip iš tikimos savo tikėjimui Bažnyčia Europos kontinente neturi".

Viskas pasakyta teisingai, tik vietoj "Maldaukit tikinčiųjų Tėvą" būtų daug tiksliau: "Reikalaukit tikinčiųjų Tėvą", nes lietuviams daug daugiau priklauso, ir diskriminacijų gadinę jau baigiasi.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

ALYTIS ANDRIUS NORIMAS

(Dirvos konkurse 1968 m. laimėjusi II vietą novele)

(7)

Dabar, štai, Klemensas kalėjime laukia teismo sprendimo įvykdymo. Tada jį greit nuteisė. Gynėjui nieko naujo jis negalėjo papasakoti, nieko naujo įrodymui nekaltumo rasti negalėjo. Tačiau Klemensas juto, jog gynėjas tiki jo nekaltumu. Nusiminimas ir gaudulys buvo teismo eigos metu apėmęs toks, kad jis net nesistengė rasti pasiteisinimų, nes nebuvo ir įrodymų... Tiesa, minėjo jis vežėją, kuris jį buvo nuvežęs ligi Raižių miestelio. Bet jo pavardė įkrito į užmaršties duobę... Tik dabar, štai, prisiminė. Minėjo ir Stefutę, Jucevičių mergaitę, per kurią buvo pranešęs apie ruošiamą bolševikų puolimą. Gynėjas patvirtino, jog tasai pranešimas buvo gautas per Raižių gyventojus ir pulko vadovybė laiku išstatė apsaugos dalinius už Alytaus. Tačiau teisme nebuvo liudytojų tam jo žygiui patvirtinti -- niekas nežinojo Raižių gyventojų pavardžių, o senukai Janavičiai negalėjo teisman atvykti, nes šiuo metu Raižiai dar tebebuvo priešopūsėje. Savo tėvus išstatyti liudytojais Klemensas nematė reikalo, nes jie nieko negalėtų įrodyti.

Po trumpo pasitarimo teismo sekretorius perskaitė sprendimą -- kaltas, perbėgęs pas priešą ir kovojęs prieš savo valstybę. Sprendimas -- mirties baismė, sušaudymas.

-- Už ką? Juk aš nekaltas! Aš visada troškau Lietuvai laisvės! Ir dabar aš tik dariau tai, ką man

įsakė pulko vadas! Jeigu jis būtų gyvas, tai pasakytų jums, kad aš teisus!

Neišlaikė tada, sukniubo ir raudėjo lyg bejėgis vaikas. Paskui jį išvedė į kalėjimą ir paliko mintims ir klaikiems apdūmėjimams.

"Beliko mažiau, kaip para -- anksti rytą mane išves... Dieve, ne jau aš žūsiu, nekaltas būdamas? Reikia rasti kokią nors, kad ir mažiausį įrodymą! Dar ne vėlu būti išgelbėtam nuo kulky... Karo lauko teismo sprendimas yra nepakeičiamas. Girdėjau, kad tik jo pirmininkas, patsai dabartinis pulko vadas, ak... kaip gi jo pavardė? Iš tiesų, mano atmintis visai neveikia! Tik jisai gali sprendimą pakeisti... o gal ir visai panaikinti. O gal mirties sprendimo negalima pakeisti? Gal tik iš naujo pradėti teisti? Bet tam reikia kokio nors tikro įrodymo! O, kad čia būtų bent Stefutė, arba senieji Janavičiai! Nors ir Vaclovas, jeigu būtų gyvas, galėtų pasakyti, kad jis nelaike mane bolševiku... Aplink mane vien tik žuvę, numirėliai... Vadas Juozapavičius, Vaclovas... Beje, dabar galėtų paliudyti tasai vežėjas... Švoba! Bet ką jis pasakytų? Kad mane nuvežė ligi Raižių? Kas iš to? Tiesa, jis žinojo, kad jam įsakė mane vežti pulko vadas, bet kokių tikslų? Jis nežinojo. To nepakaks bylai atnaujinti. Tai tik mažas tiesos krislelis... Juk raštu niekas nebuvo parašyta, kad galėčiau parodyti..."

Siauginga minties ateina. Bet ją tuoj nugina. "Nusižudyti visada lengva. Tai silpnavalių, su žmekėlių paskutinė priemonė pabėgti nuo baisios tikrovės arba nuo atsakomybės! Ne, aš dar bandysiu kovoti dėl savo gyvybės! Deja... Kiek gi čia laiko beliko? Vos keliolika valandų... Ką gi galiau sugalvoti per tą laiką? Nieko. Visiškai nieko! Ir aš, kaip toji Mirgrausėlė, galiau tik beviltiškai verkti. Taip, tada verkė uždaryta mergaitė, o čia verkiu aš, Aly-

tis. O Agnė -- Mirgrausėlė stengiasi mane išvaduoti ir išgelbėti nuo mirties... Tiesa, ir dar vienas skirtumas: aš neverkiu taip, kaip Mirgrausėlė verkė. Ir nuo mano ašarų neatsiras Alyčio upelis ir netekės į Nemuną... Nes be ašarų nėra upelio, o upelio nėra be vandens... Kaipgi? Na, taip! Aš neverkiu, nes yra kas mane vaduoja. O Mirgrausėlės jau niekas nebegalėjo išvaduoti, nes Alytis buvo žuvęs.... O gal ir Agnėlė žuvo? Gal ir ją kulka pervėrė, kaip mano pulko vadą? Juk aš irgi buvau žuvęs, nors ir ne nuo kulkos, o nuo buožės smūgio!..."

Vėl žingsniuoja, kol pavargsta kojos. Staiga ėmė daužytis į kameros duris. Įniršęs kumščiais garsiai beldė šaukdamas, kad atidarytų. Pagaliau išgirdo duslų sargybinio balsą.

-- Ko ten beldies?

-- Aš noriu, kad ateitų pulko vadas! Kodėl jis neateina?

-- Jis dabar fronte kovoja. Su judošiais, kaip pats!

Minutę Klemensas stengiasi išsamoninti ižeidimą. Bando tramdyti kylantį itūžimą, bet čia pat neišlaiko.

-- Aš nesu išdavikas! Aš atlikau man pavestą uždavinį! Tegul ateina pulko vadas Juozapavičius! Ne tuoj gavo atsakymą.

-- Pats greit jį pamatysi...

Sargybinio žingsniai nutolsta. Atslūgsta ir Klemensas karštis.

"Ką aš kalbu? Juk teisybė... Juozapavičius žuvo... Taip. Ir aš žuvęs! Niekas negalėjo manęs išgelbėti -- tikrai jis! O jeigu jis žuvęs, tai ir aš žuvęs... Nes paslaptis neišduota... jina! liko tarp mudviejų... Jeigu jau vienas numirėlis, tai ir kitas... ir aš! Dieve! Nejau turėsiu mirti? Nejau žūsiu jaunas, dar gyvenimo nematęs?" (B.d.)

KŪRYBA IR MOKSLAS

GĖRIO IR GROŽIO KŪRYBOS TARNYBOJE

Komp. B. Markaitis atvyksta koncertui į Clevelandą

Kompozitorius Bruno Markaitis, S. J. spalio 26 dieną Clevelando visuomeninei skaitys paskaitą, tema "Muzikos jėga, tęstinumas ir įtaka", ir duos savo fortepijono kūrinį rečitalį.

Prieš du metus, pabaigęs 7 metų tarpsnį kaip lietuvių jėzuitų provinciolas, Tėvas Markaitis pilniau ir stipriau atsidavė muzikinei kūrybai. Viena fundacija sudarė jam sąlygas, kurių dėka jis turi studiją — patalpas su fortepijonu, kur yra mažiau trukdymų ir daugiau galimybių kūrybai.

Aplankęs jį studijoje paklausiau:

— Jūs darotės geriau pažįstamas amerikiečių visuomenei, negu lietuvių. Ką galėtumėte pasakyti apie savo planus?

— Gyvenimo Apvaizda mus veda skirtingais keliais. Susidaro sąlygos, kuriose mes įvairiai ir nevienodai sprendžiame savo problemas ir vykdome savo planus. Aš buvau laimingas šia prasme, kad turėjau progą pagyventi Vokietijoje, Italijoje ir Anglijoje. Tokiu būdu susikuria pažintys. Penkis kartus esu buvęs Pietų Amerikoje. Apie porą metų įvairiomis programomis esu praleidęs Floridoje, ypač Tampa mieste, kur jėzuitų gimnazijoje esu dėstęs "muzikos pažinimą ir įvertinimą". Su lietuviškais ir angliškais misionieriais bei kolekcionieriais esu pervažiavęs 40 parapijų ir 20 vienuolynų įvairiose Amerikos vietose. Kaip jė-

zuitų provinciolas du kartus buvau po 10 savaitių Romoje, dalyvaudamas Jėzuitų ordino suvažiavime su 210 delegatų iš visų pasaulio šalių. Trumpai drūtai, Apvaizda man buvo maloni, kad turėjau progą daug kur būvoti ir pažinti įvairiausių žmonių. Tas turi daugeriopą vertę, ypač kai pažintys tampa draugystėmis.

Palikęs provinciolų pareigas, žinoma, pasijutau laisvesnis ir laiko ir atsakomybės atžvilgiu. Tos pareigos, vis dėlto, buvo nemaža našta. Nors ir sunkiose sąlygose pamažu stūmiausi į priekį muzikinės kūrybos keliu, nes galiu komponuoti be instrumento, bet pagerėjus sąlygoms atsirado daugiau laiko, energijos ir polinkio konkrečioms muzikinėms uždavinims. 1966 metais prieš Kalėdas buvau pakviestas atstovauti katalikus tarptikybiniame religinės muzikos koncerte, vardu "Praise the Lord in Many Voices", Carnegie Hall New Yorke. Protestantus čia atstovavo John Ylvisaker, žydus — žinomas kompozitorius David Amram, o jazz muziką — tarptautiniai garsi jazz pianistė ir kompozitorė Mary Lou Williams. Šiame koncerte, kuris įvyko 1967 vasario 5 dieną, pats dirigavau savo kūrinį "Community Mass".

— Šis kūrinys buvo atspausdintas ir išleistas plokštele?

— Taip, Vanguard Music Corp. New Yorke atspaudė

"Community Mass", Avant Garde Records išleido plokštelę.

— Kas sekė po Carnegie Hall koncerto?

— Loyola College Baltimore prieš keletą metų buvo pasikvietusi mane talkon susitarti su Baltimore Symphony orkestru bendrai surengti simfoninį koncertą, kuriame būtų išpildyti du mano kūriniai: Concertino nr. 1, fortepijonui su pučiamaisiais ir mušamaisiais, ir Piano Concerto nr. 1. Šis koncertas įvyko 1968 metais gegužės 23 d.

— Girdėjau, jūsų kūriniai buvo šiltai sutikti. Idomu, kaip muzikos kritikai įvertino?

— Sakytčiau, gerai. Abiejų Baltimore laikraščių kritikai pasisakė pozityviai ir palankiai. Nustebau, kad jie palankiau sutiko Piano Concerto nr. 1, kuris idiomatiniai yra daugiau tradicinis, negu Concertino nr. 1, kuriame vyrauja politonalizmas ir gerokai moderni harmonija. Taip pat nustebau, kad jie mano muzikoje rado Hindemitho įtakos (jo muziką nelabai mėgstu) ir Gershvino ritmiką.

— Ką jūs komponuojate dabartiniu metu?

— Pernai rudenį Chicago Loyola Universiteto prezidentas pakvietė mane parašyti jų šimtmečiui paminėti kūrinį. Pasirinkau oratorijos formą. Savo ruoštu pakviečiau jėzuitą poetą Berk Akers parašyti žodžius. Oratoriją pavadino "100 Saulių" (100 Suns). Ją komponuoju šimto balsų chorui, mišriam kvartetui, mergaičių noneitui, baletui, naratoriui, su orkestru ir vargonais. Jau esame susitarę su WGN televizijos stotimi (Chicago, channel 9), kuri oratoriją pristatys televizijoje. Pasaulinė premjera numatyta 1970 kovo 22 dieną. Kaip matote, tai yra didesnio masto kūrinys. Turiu gerokai darbo, nes ant mano pečių guli visa atsakomybė ir geroka organizacinė naštos dalis.

— Rugsėjo 27 dieną Chicago dienraštis "Today" buvo įdėjęs platesnį rašinį apie jus, kuriame buvo paminėta, kad dabar rašote "Jaunimo simfoniją"?

— Taip, jau kuris laikas, kai tik randu laisvesnį tarpą, rašau šią simfoniją. Ji turi penkis dalis, gana paprastą forminę struktūrą, remiasi melodija ir gyvais ritmais.

— Girdėjau, kad jūs pasirodote televizijos ir radijo programose?

— Su įvairiais koncertais surišama tam tikra reklama jų naudai. Sakytume, Baltimore simfoninio koncerto proga vietinėse radijo ir televizijos programose iš viso teko pasirodyti per 10 kartų. Žinoma, yra ir kitų progų bei priežasčių. Praėjusį birželį Baltimore pasirodžiau WBAL-TV programoje "Man on the Move", kur turėjau progos papasakoti apie savo muzikinę veiklą, muzikines ir religines pažiūras, pagroti sa-

Sol. Dalia Kučėnienė po koncerto Jaunimo Centro salėje. Kairėje stovi H. La Jeune ir komp. Darius Lapinskas.

DALIOS KUČĖNIENĖS DAINŲ REČITALIS

ANTANAS NAKAS

deminiai laipsniai jos dar nepatenkino. Siekdamas mokslo, ji nuo vaikystės dienų pamėgo dainą ir dabar ją sekmingai puoselėja savo gyvenime.

Ne visi programos numeriai š.m. spalio 4 d. dainų rečitalyje Jaunimo Centro salėje, Chi-

vienam koncertantui, kuris imasi panašaus uždavinio.

Kalbų mokėjimas įgali no solistę atlikti kiekvieną dainą originalia kalba: vokiečių, prancūzų ispanų ir lietuvių.

Iš 600 Schuberto sukomponuotų dainų, buvo pasirinktos keturios. Nors Schubertas priklausė romantiniam muzikos laikotarpiui, tačiau taikant šių dienų mastą, norėjęs jį priskirti jau prie sentimentalio muzikos laikotarpio, kuris vis mums darosi svetimesnis, bet dar nėra visai nustojęs savo gyvumo ir patrauklumo. Solistė šias dainas gerai išstudijavo ir nuotaikingai atliko. Tačiau geriau jai pasisekė Debussy dainos su geraprančių kalbos diktacija, tik akompanavimas nevisur tobulai atitiko Schuberto ir Debussy dainų stilius.

Didelėje Donizetti arijoje iš operos "Lucia di Lamermoor", kurią solistė atliko su fortepijono ir fleitos palyda, trūko susirepetavimo ir nevykęs arijos užbaigoje aukštutinio tono paėmimas, šiek tiek nubluškino šios techniškai labai sunkios arijos atlikimą.

Lapinsko dainos, kurios buvo pritaikytos aukštesniam tembro balsui, nebuvo charakteringos solistės balso savyboms. Liaudies dainų išpildymas reikalauja savotiško balso atspalvio, charakteringo kaimo mergaitės dainavimui, kurią pamėgdžioti kiekvienas gali. Linkėtina solistei surasti savo tiškesnį liaudies dainų interpretavimo būdą balsiniu atžvilgiu.

Užtikrintai gražiai praskambėjo Handelio "Care Salve", nors tai buvo pirmoji programos daina, dar tada, kada balsas nėra pakankamai sušilęs. Norėjosi kad panašiai vystytųsi ir tolimesnis programos atlikimas. Gerai praskambėjo Jakubėno, Debussy,

(Nukelta į 6 psl.)

Sol. Dalia Kučėnienė.

cagoje, buvo atlikti vienodai gerai ir tobulai, tačiau buvo daug kas kilnaus, gražaus ir patrauklaus.

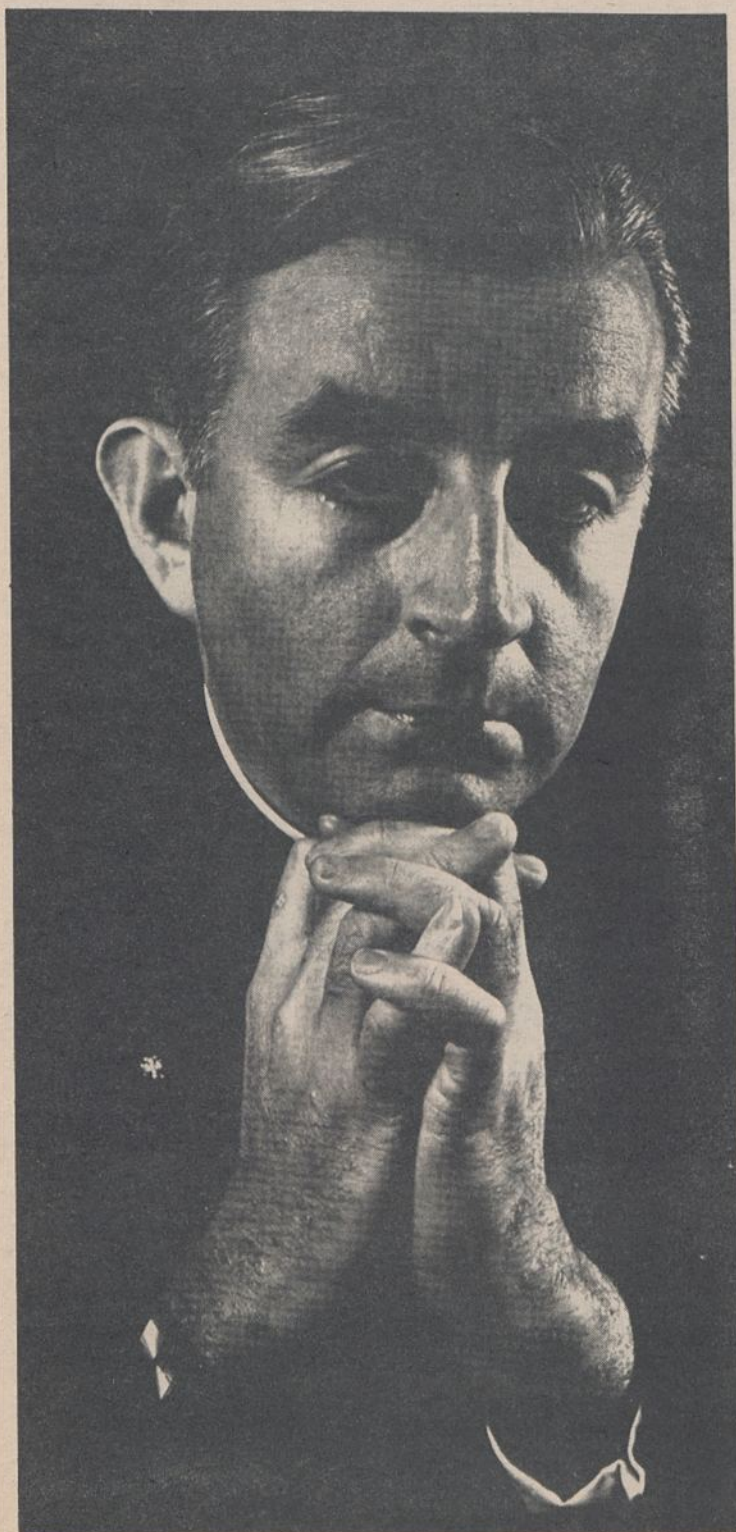
Rečitalio programa grynai tradicinė, įprasta solistų koncertams, atstovaujanti įvairius muzikos stilius nuo klasikinio Handelio, romantinio Schuberto, impresionistinio Debussy ir baigiant moderniomis Lapinsko, Turino, Rodrigo ir Falla kompozicijomis. Programos pasirinkimas galėjo būti ir kitoks, nes solistė, pagal savo individualybę, nesunkiai sugebėtų paruošti kiekvieną jos balsui tinkamą dalyką. Jos nuosirdus, kruopštus ir menišką dainos apipavidalinimas yra vienas svarbiausių jos privalumų. Nebūtina jau buvo reikalinga išlaikyti tradicinį koncerto stilių. Vienodoje aukštumoje išlaikyti visus pasirinktus dainų stilius yra sunkus uždavinys ir tai ne tik šio vakaro solistei, bet ir su maža išimtim kiek-

vo kūrinių, o Maryland Ballet Company įscenizavo vieną šokį pagal mano Styginių Kvartetą nr. 1. Liepos 11 dieną Chicagoje buvau "Lee Philip" televizijos programoje, o rugpjūčio 31 dieną CBS-WBBM radijo programoje, kur turėjau ilgesnį interviu su Mal Belairs.

— Taip pat pasirodote su paskaitomis-rečitaliais universiteto ir kolegijos studentų tarpe?

— Turiu pakvietimų ir paskaitoms-rečitaliams, bet ne visa galiu priimti, nes nebesugebu visų šių dalykų aprėpti. Turiu taip pat šią parašyti laikraščiams. Esu ne tik kompozitorius, bet kompozitorius-kunigas.

V. K. Butvila

Komp. B. Markaitis, S.J.

A. Kezio, S.J. nuotr.

KUČĖNIENĖS DAINŲ REČITALIS

(Atkelta iš 5 psl.)

Turino ir Rodrigo dainos.

Solistė turi gražią bal sinę medžiagą, muzikali nuosirdžiai suriša pozijos posmus su daina, jautri dainos išraiškos priemonėse, moka kukliai ir oriai laikytis scenoje. Buvo momentų koncerte kada pasigirsdavo paprastumas, skatinantis susikaupti, susimąstyti tyloje, kurioje netik melodija ir žodis girdimas, bet ir neišsakytos mintys.

Šia proga verta pastebėti, kad būsimam Lietuvos Operos pastatymui "La Forza del Destino"

Dalia Kučėnienė, būtų gera Leonora. Su orkestru jos balsas pakankamai ryškiai skambėtų. Ji turi gerų vaidybinių sąvybių. Tų pačių solistų dalyvavimas mūsų operų pastatymuose yra gero kaim nusibodęs, tad operos lankytojams būtų labai idomu išgirsti naują pajėgą, turinčią vaidybinių ir balsinių gabumų. Būsimuose keturiuose operos pastatymuose, pakaitom galėtų dalyvauti skirtingos solistės Leonoros rolėje.

Solistei akompanavo D. Lapinskas. Akompanuotojo rolė koncerte yra labai svarbi. Jis yra

ne tik padėjėjas, sekan-tis solistą sausai ir pedantiskai. Jis turi būti lygus partneris solistui, kuris drauge su juo gyvena tom pačiom idėjom ir interpretacijos mintimis. Šiame koncerte neviskas tarp akompanavimo ir solistės buvo išbalansuota. Abiejų menininkų keliai ir mintys dažnai išsiskirdavo ir dainininkė buvopalik-ta momentais viena. Ši kartą koncerte negalima buvo pajusti abiejų muzikų darnumo. Su malonumu klausiausi Lapinsko solistinių prasi-veržimų skambinimo. Neįprastas koncerte ranka ištojų parodymas, vertė mus manyti, kad momentais esame akompanuotojo studijoje.

Nežiūrint mažų trūkumų, koncertas paliko gerą išpūdį. Girdėjome daug grožio, elegancijos, taurumo, subtilumo, patrauklaus kilnumo.

Solistės tėvas buvo karininkas. Koncertą rūpestingai surengė L.D. Kunigaikštienės Birutės draugijos Centro Valdyba.

IŠ PENKIŲ RADIO PROGRAMŲ LIKO TIK DVI...

Dar neseniai Bostono ir apylinkės lietuviai turėjo penkias lietuvių radijo programas, iš kurių dabar teliko dvi. Ir tai įvyko todėl, kad lietuvių visuomenė jų klausėsi, bet nerado reikalo jų remti. Atrodo, kad visiems aišku, jog reikia remti savo parapiją, šeštadieninę mokyklą, laikraštį, bet ne visiems aišku, kad tokios paramos reikalingos taip pat lietuvių radijo programoms, kurios mūsų sąlygomis gali būti pramoginės - komercinės arba visuomeninės - kultūrinės. Ypač šios paskutinės reikalingos plačiosios lietuvių visuomenės, jų organizacijų, pirmoje eilėje klausytojų paramos. Juk ištikrųjų jos yra lyg šeštadieninių li-tuanistikos mokyklų pratęsimas ar papildymas. Bostono ir apylinkės lietuviams tokia yra lietuvių radijo valanda Laisvės Varpas.

Kai prieš penkioliką

su puse metų Petras Viščinis pradėjo Laisvės Varpą, jis skelbė, kad tai bus lyg atgarsis Amerikos lietuvių padovano-to jaunai Lietuvos respublikai Laisvės Varpo, kuriame įrašyta: "Tas nevertas laisvės, kas negina jos". Ištikrųjų jis tokiu visą laiką buvo ir dabar tebėra. Pradžioje jis buvo perduodamas motyvu "Ei, pasauli, ... mes nenurimsim", o dabar -- "Lietuviais esame mes gimę". Sujungus jį su Lietuvos Radijo Valanda, jam laimėta galinga, gerai ir plačiai girdima radijo stotis, o taip pat patogus klausytojams laikas. Į jį įtrauktas mūsų jaunimas. Jame randa vietos visgi mūsų visuo meniniai ir kultūriniai reikalai. Bet jį lydi finansiniai sunkumai, dėl kurių programos vedėjas kviečia klausytojus įsijungti į programos iš laikymą nuolatiniams klausytojų įnašais. De-

ja, ligi šiol ši idėja nerado didelio atgarsio klausytojų tarpe. Todėl programos ateitis -- neaiški.

Apskaičiuojama, kad Laisvės Varpo klausosi apie 50,000 lietuvių Bostone, Worcesteryje, Brocktone, Lowellyje, Lawrence, Norwoode ir kitose kolonijose. Tokiam klausytojų skaičiui neturėtų sudaryti sunkumų visuomeninės ir kultūrinės programos išlaikymas. Lengviausiai būtų tai padaryti klausytojų įnašais ir rėmimu parengimų, kurių pelnu toji programa gali bent dalį turimų išlaidų padengti. Vien tik klausymo ir programos gyrimo neužtenka. Jei Laisvės Varpas, nutils, tai bus ne jo vadovybės kaltė, bet plačiosios visuomenės atsakomybė. (ab)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

FOUR SLIDE MACHINE MECHANIC

Interested in setup work. Good starting, good benefits, steady work. Openings on 1st shift.

GENERAL ELECTRIC COMPANY

APPLY AT

CLEVELAND WELDS PLANT
1133 EAST 152 STREET
OR CALL 266-4279
FOR APPOINTMENT

An Equal Opportunity Employer

(81-8)

JOURNEYMEN TOOLROOM AND MAINTENANCE MACHINISTS

Good starting pay, good benefits, steady work.
Openings on all 3 shifts.

GENERAL ELECTRIC COMPANY

APPLY AT

CLEVELAND WELD'S PLANT
1133 EAST 152 STREET
OR CALL 266-4279
FOR APPOINTMENT

An Equal Opportunity Employer

(81-87)

EXPERIENCED OPERATORS

or

MECHANICALLY INCLINED TRAINEES

- Cold Headings • Rolled Threading
- Warehousing

Excellent opportunity and fringes.

Apply in person or call

NATIONAL COLD FORGING CORP.
10555 Haggerty Ave. Dearborn, Mich.

(South of Warren Betw. Wyoming & Schaefer)

(313) 582-0500

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12
MONTH
\$10,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

4 3/4%
per annum

Passbook Savings
Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid

as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

6 or 12
MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

Pasitenkinimas būna elektrine antklode arba elektriniu kuo kitu.

Gal maišytuvas, skalbtuvas ar džiovintuvas, TV priimtuvas. Elektriniai padargai jums dirba, jus palinksmina, jus paguodžia.

Ne tik tas, tų elektrinių įrankių naudojimas kainuoja labai mažai. Nuo 1940 metų vidutiniai elektros naudojimo išlaidos namuose atpigo 280%.

Jūsų elektros sąskaitos yra viena iš didžiausių papiginių. Na, ar tai nėra savotiškas pasitenkinimas, taipgi?

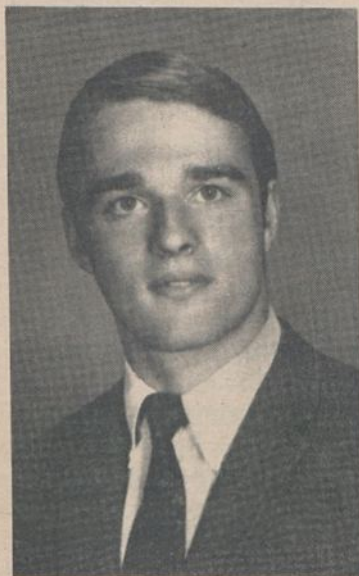
The ILLUMINATING Company
An Illuminated Company Serving The Best Location in the Nation

Abiturientai

Štai dalis abiturientų, kurie bus pristatyti Clevelando visuomenei spalio 25 d. Alcazar viešbutyje įvyksiančiame rudens baliuje.

• Janė Vareikaitė, baigė Villa Angela gimnaziją, studijuoja Cleveland State universitete humanitariniame fakultete.

• Linas Stempužis, baigė Charles F. Brush gimnaziją. 1969 m. laimėjo senjoro garbės trofėją už pasižymėjimą atletikoje, charakteryje ir vadovavimą. Dabar studijuoja Ohio universitete Athens architektūroje.

• Vida Vareikaitė, baigė Villa Angela gimnaziją, studijuos Aviacijos personalo mokykloje lėktuvu palydovės profesijai įsigyti.

• Arūnas Bielinis, baigė Saint Joseph gimnaziją trečiuoju ir gavo Award of Distinction. Gavo stipendiją ir studijuoja Dartmouth College, Hanover, New Hampshire.

Balių rengia LB Ohio apygardos jaunimo sekcija.

ŽYMANŲ SEIMA DĖKOJA

Šiandien neatidėlioję, a n t, noriu vaikų ir savo vardu padėkoti Jums už visą rūpestį ir vaišingumą parodytą mums, mūsų buvimo metu Clevelande.

Atsiprašome, jeigu ne viskas taip sklandžiai išėjo, kaip žmonės norėjo. Dabar jau per vėlu taisyti. Mes tikrai labai stengėmės, gal dėl to vaikai pervargo, nes buvo nedamiejoje, pavargę.

Negalime praleisti nepadėkoje Dirvos redakcijai už reklamą ir šiltus žodžius tilpusius jos puslapiuose, mūsų šeimai. Dėkojame visiems, kurie savo atsilankymu parėmė laikraštį.

Mes visi linkime, Jums ir Dirvai visokeriopos Dievo palaimos.

Jus gerbianti

Pr. Žymantienė

• "Sovietų tankai Prahoje", filmas apie Čekoslovakijos sukilimo numalšinimą, kurį įkėlėjo Kalifornijos gubernatorius R. Reagan, bus demonstruojamas ši penktadienį, spalio 17 d., 8:30 v. v. Lietuvių Konservatorių Klubo susirinkime Union Savings Assn. banko patalpose 5106 Wilson Mills Rd. Lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti.

TORTŲ IŠPARDAVIMAS

Spalio 19 d. po visų Mišų Naujosios parapijos salėje šv. Kazimiero lituanistinė mokykla ruošia pyragų — tortų išpardavimą (Cake sale).

Kviečiame atsilankyti ir nusipirkti.

• Naujų Metų sutikimas ruošiamas abiejų Clevelando LB apyl. naujosios parapijos salėje. Šokiams gros "Sukurio" orkestras, vadovaujant Jonui Pažemiui.

Abi salės bus pilnai paruoštos banketui, nes svečių skaičius kasmet vis auga. Veiks garsiakalbių sistema. Vakaras bus pajaukintas ir įvairiomis, retai pasitaikančiomis, įvairenybėmis.

Laikas tam skirtas iki kitų metų 2 val. ryto.

• Ohio Bell Telefono kompanijos įprastus tamsiai žaliuos spalvos automobilius greit nebematysime gatvėse. Nuo lapkričio pradžios palaipsniui visi telefono kompanijos automobiliai perdažomi. Jie turės baltą viršų, mėlynas ir geltonas juostas ir šviesiai žaisvą apačią, o ant sienelių bus nauji Bell ženklai.

• Cleveland Transit System šį sekmadienį, spalio 19 d. rengia pasivažinėjimą aplink Clevelandą pasigrožėti rudens vaizdais. Išvykstama iš Public Square tarp 11:30 ir 12 val. dieną ir grįžtama apie 5 val. vak. Bilietai \$2.75 suaugusiems ir \$1.50 vaikams gaunami CTS kioske Public Square arba adresuoti čekius dėl Fun Tours į Cleveland Transit System, 1404 E. 9 St., Cleveland, Ohio 44114.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Bilietus galima užsisakyti pas Dalią Orantaitę, telef. 944-7438, Joną Sandargą — 237-7589, arba dr. A. Butkų — 932-9944.

Pedagoginių lituanistikos kursų Clevelande atidarymo proga kursų klausytojai su LB atstovais ir dėstytojais. Sėdi iš kairės: G. Puškorius, A. Kavaliūnaitė, Puškorienė, L. Nykštėnaitė, St. Kazlauskienė, V. Cyvaitė, N. Balčiūnienė, D. Bielnaitė, A. Zorskienė, G. Iešmantienė, B. Balčiūnaitė, D. Kavaliūnaitė, E. Razgaitytė, K. Razgaitis, D. Sušinskaitė (trūksta V. Žilionytės). Stovi: A. Tamulionis, dr. A. Butkus, J. Žilionis, O. Jokubaitienė, M. Nasvytis, V. Blinstrubas, F. Eidimtas, St. Barzdukas, K. Žiedonis, V. Kavaliūnas, dr. J. Jakštas, J. Kazėnas, P. Balčiūnas.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PIRMAS ŽINGSNIS

Tai dar nebuvo atsieta dėl to, kad niekas nemėgino. Tad šį šeštadienį, spalio 18 d. Convention Center salėje, grupė žmonių, savo protu, širdimi ir noru nusprendė suorganizuoti etninę kultūrinę parodą, įtraukiant juoduosius amerikiečius. Planavime ir vykdydami jie vadovaujami pionierišku sprendimu, puritanišku tiesumu ir realiu apskaičiavimu.

Ši kultūrinė paroda yra pirmas žingsnis į išnarpliojimą šių dienų problemų. Tikima, kad tai bus pirmas žingsnis atsakant į klausimą "kas esate jūs" ir "kas esame mes"?

Eilė etninių grupių jau užsiregistravo dalyvauti šioje kultūrinėje parodoje su savo geriausiais kultūriniais pasirodymais. Kviečiami prisidėti ir jūs. (sk)

Dr. Geza Eles, vienas iš Kultūrinės parodos organizatorių.

BŪK TEISUS KITIEMS IR EIK SU GYVENIMU APLANKYK KULTŪRINĘ PARODĄ

KUR: "Best Location in the Nation" — Convention Hall Lobby.

KADA: Šeštadienį, spalio 18 d. nuo 1 iki 6 p. p.

Šokiai su vengrų šokėjais iš Kodaly ansamblio, Deryne, Finerty ir Gory grupių.

Dainos vokiečių, ukrainiečių, mišrių rasių "Consonants", "Combinations", C.T.S. autobusų šoferių "Transiteers" ir baptistų choro "Good Shepherd".

Klausykite modernios muzikos "Jazz Group", Karamų grupės ir Audobon gero orkestro ir klasikinės muzikos iš Brahmsio ir Chopino, kurią išpildys be priekaištų Kati Matavovskiy.

Džiaugsitės Karamų lėlių teatru ir Audobon mokyklos chorą.

Stebėkite etninį meną ir literatūrą; ukrainiečių, slovakių, vokiečių, lietuvių, rumunų, juodųjų amerikiečių ir vengrų.

Ragaukite kepsnius ir tortus vokiečių, rusų, vengrų, slovakių ir ukrainiečių. Nepamirškite dešrų ir šaltų mėšų.

Skambinkite: 231-2200 ar 694-3290

APLANKYKIT IR PAMATYKIT!

PED. LITUANISTIKOS KURSŲ ATIDARYMAS

Spalio 9 įvyko LB abiejų Clevelando apylinkių įsteigtųjų Pedagoginių lituanistikos kursų atidarymas.

Kursų dir. V. Kavaliūnas 15-kos klausytojų auditorijai pristatė atidarymą atvykusius svečius — PLB pirmininką St. Barzduką, ALT pirm. inž. R. Kudukį, pirmosios apylinkės pirm. F. Eidimtą, antrosios — K. Žiedonį, Ohio apygardos pirm. dr. A. Butkų ir apygardos švietimo reikalų vadovą J. Žilionį. Visi jie trumpu, tačiau gražiu ir turiningu žodžiu sveikino kursų klausytojus, džiaugdamiesi jų pasiryžimu geriau pažinti savo tautą, jos kalbą ir kultūrą.

Kursai darbą pradėjo jau prieš kelias savaites — rugsėjo 25. Yra sutelkta visa eilė dėstytojų. Vieni jų — nuolatiniai, kiti — tik kelioms paskaitoms, dar kiti — paskaitininkai svečiai, atvykę iš tolimųjų vietovių.

Šį semestrą dėsto: P. Balčiūnas — Lietuvių k. ir rašyba, dr. J. Jakštas — Lietuvių tautos kultūros istorija, V. Kavaliūnas — Lietuvių literatūra, A. Tamulionis — Dabartinė Lietuvos situacija. Vieną paskaitą — V. Mykolaičio-Putino "Altorių Šešėly" — skaitys prof. A. Augustinavičienė.

Antrąjį semestrą dėstytojų ir dėstomųjų dalykų bus daugiau. Be lietuvių k. ir literatūros,

St. Barzdukas — Kelias į bendrinę kalbą, V. Ročiūnas — Kas, kada, kur ir kaip (iš žurnalistikos srities), L. Sagys — Lietuvių liaudies šokis ir jo ypatumai, J. Stempužis — Lietuvos geografijos silueta, J. Žilionis — Lietuvių k. dėstyto mėtodika.

Kursų klausytojai bus supažindinti ir su žymesniųjų mūsų dailininkų kūryba (tai atlikti yra sutekęs Clevelando State u-to meno istorijos prof. M. Nasvytis) bei lietuvių liaudies daina ir muzikinėmis jos formomis. Į kursuose vykstančias pamokas bei paskaitas gali atvykti ir svečiai. (kd)

• L. V. S. Ramovė Clevelando skyrius spalio 19 d. šv. Jurgio parapijos mokyklos salėje 11:30, tuoj po Mišių, šaukia narių susirinkimą. Bus aptarti svarbūs skyriaus reikalai.

DIE CASTING OPERATORS

1st & 2nd Shifts

Liberal company paid benefits.

APPLY IN PERSON OR CALL

481-3050

SUPERIOR DIE CASTING CORP.

1001 London Rd. (79-89)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 25 D. Rudens balius -- abiturientų pristatymas visuomenei, Rengia LB Ohio apyg. jaunimo sekcija.

* SPALIO 26 D. Bruno Markaičio koncertas Nauj. parapijos salėje.

LAPKRIČIO 2 D. Clevelando Skautininkų Dr. vės ruošiamas v.s. dr. D. Kesinaitės minėjimas -- 5 metų sukaktis nuo jos mirties.

LAPKRIČIO 15 D. Muz. A. Mikulskio 60 m. amž. sukakties pagerbimui Čiurlionio ansamblio koncertas-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 22 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

LAPKRIČIO 29-30 D. Balfio 25 metų sukakties minėjimas. Rengia Balfio Clevelando skyrius.

GRUODŽIO 7 D. Madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia Corp. Giedra.

GRUODŽIO 31 d. Naujųjų Metų sutikimas Naujosios parapijos salėje. Rengia LB I ir II apylinkė.

1970

KOVO 14 D. Kaziuko mugė Naujosios Parapijos salėje.

WANTED
UPHOLSTERERS
STEADY WORK IN VOLUME SHOP.
EXPERIENCED ONLY.
TOP WAGES.
CROWN INTERIORS
5300 EUCLID
431-8448 (79-82)

COLD HEADER OPERATOR

Experienced preferred but will train, good, hourly rate, overtime and incentive earning.

APPLY

United Screw & Bolt Co.

3605 W. 60 ST.
Cleveland, Ohio
651-1100 (79-81)

WOODWORKING

Moulder Operator
Must be able to set up and operate machine, grind knives, etc.

SYL ROBERTS, MILL SUPT.

BIG FOUR LUMBER CO.

700 Granger Rd., Cleveland, O. (77-83)

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 361-1763
936 East 185th Street 531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJAS SLA SEKRETORIUS

Dr. Algirdas Budreckis praeitą savaitę New Yorke įvykusiame Amerikos Lietuvių Susivienijimo Pildomosios Tarybos posėdyje vienbalsiai išrinktas SLA centro sekretoriumi.

MIRĖ PREL. IGNAS KELMELIS

Spalio 7 d., 9:15 v. v. šv. Jokūbo ligoninėje Newarke mirė ilgametis šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas prel. Ignotas Juozas Kelmelis.

Velionis buvo gimęs 1882 liepos 30 Navikų kaime, Kapčiamiestyje, Lazdijų apskrityje.

Baigęs pradžios mokyklą Kapčiamiestyje, 19 metų amžiaus Ig. Kelmelis atvy-

ko į JAV. Tai buvo 1901 gegužės 24. Apsigyvenęs pas seserį Marijoną Nanticoke, Pa., dirbo dailidės darbu, vėliau anglų kasyklose. Vakaraus mokėsi. 1904 rugsėjo mėn. baigė Nanticoke, Pa., aukštesniąją mokyklą ir išvyko į Valparaiso, Ind., kolegiją. Čia ketverius metus klausė medicinos, teisės, biologijos, botanikos ir kai kurių klasiškųjų mokslų. Iš ten persikėlė į Sv. Marijos kolegiją Orchard Lake,

Mich., kur studijavo filosofiją ir kitus klasikinius mokslus. Kolegiją baigė 1911 birželio 11.

Tada įstojo į šv. Kirilo ir Metodijaus kunigų seminariją tame pačiame Orchard Lake, Michigan mieste. Kunigu išventintas 1916 birželio 24.

Pradžioje vikaravo Grand Rapids vyskupijoje, padėjo įkurti naujas vyskupijos misijų stotis. 1921 paskirtas vikaru į lietuvių parapiją Elizabethe. 1922 vasario 1 paskirtas klebonu į Newarko lietuvių šv. Trejybės parapiją. Čia jis išklebonavo visą amžių, parapiją gražiai sutvarkė ir išmokėjo dideles parapijos skolas. Už nuopelnus Bažnyčiai 1949 spalio 20 jis buvo pakeltas į prelatus. Iš klebono pareigų pasitraukė 1968 balandžio mėn. ir buvo klebonas emeritas.

Prel. Ig. Kelmelis buvo uolus kunigas, rūpinosi, kad jo parapičiai būtų susipratę ir padorūs žmonės. Daug laiko skyrė organizaciniam gyvenimui, organizavo moksleivius, Lietuvos vyčius, susivienijimo kuopas. Daug rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės atstatymu.

CHICAGO

• **ALT S-gos Chicago skyriaus visuotinis narių susirinkimas** įvyks spalio 26 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Don Varno Porto salėje, 6816 So. Western Ave.

Visi skyriaus nariai ir bičiuliai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti.

• **Chicago Lietuvių Operos tradicinis balius** įvyks lapkričio 15 d. Personalitų Ladže 4740 So. Cicero. Rezervuoti stalus pas Stefaniją Lažauskienę telef. 582-9391.

Vieta nauja, graži ir patogi. Stalai — 10 asmenų.

• **Fotografų dėmesiui!** Lietuvių Foto Archyvo skelbiamas spalvotų skaidrių ir nuotraukų konkursas eina prie galo. Fotografai dar gali įsijungti konkursan, atsiųsdami savo geriausius darbus konkurso vedėjui A. Grigaičiui, 2081 Plainfield Drive, Des Plaines, Illinois 60018. Ten pat kreiptis ir dėl konkurso taisyklių.

EAST CHICAGO

RUDENS LAPŲ VAKARAS

Po pavasario linksmybių ir vasaros poilsio atėjo gerasis dėdė ruduo, nešinas kupinus maišus gėrybių ir džiaugsmo. Šiuo džiaugsmu pasidalinti su visais plieninio miesto ir jo apylinkių gyventojais ryžosi vietinis tautinės sąjungos skyrius.

Spalio 25 d., šeštadienį, lietuvių parapijos salėje, 3903 Fir St., East Chicago, Ind., ruošiamas rudens lapų vakaras-balius. Programoje numatyta jaunųjų talentų pasirodymas, šilta vakarienė ir šokiai, grojant geram orkestrui.

Visi vietos ir apylinkių gyventojai maloniai kviečiami šiame pobūvyje dalyvauti ir linksmai praleisti vakarą.

Skyriaus Valdyba

LITHUANIA 700 YEARS

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

Norintieji knygą platinti kreipiasi tuo pačiu adresu.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Detroito šauliai pagerbė savo narius Kazimierą ir Povilą Valantinus jų lietuviškos veiklos ir vedybų aukso jubiliejaus proga. Nuotraukoje "Aušros" lituanistinės mokyklos vedėjas Vladas Pauža (vidury) mokinių vardu įteikė dovaną Vyti.

K. Sragausko nuotrauka

PAMINĖTA AUKSINĖ VEDYBŲ SUKAKTIS

Kazimiera Samkutė ir Povilas Valentinas kun. J. Pakelio buvo sutuokti, be iškilmių ir kukliai, Betygalos bažnyčioje, Raseinių aps. 1919 m. rugsėjo 19 d.

K. ir P. Valentinai, gyvendami Amerikoje sulaukė auksinės sukakties. Povilui, taip pat, suėjo 50 metų, kai jis įsijungė į šaulių eiles.

Šios gražios dvigubos Valentinų sukakties proga Stasio Butkaus šauliai rugsėjo 28 surengė auksinių vestuvių ir 50 metų kai šaulys, paminėjimą.

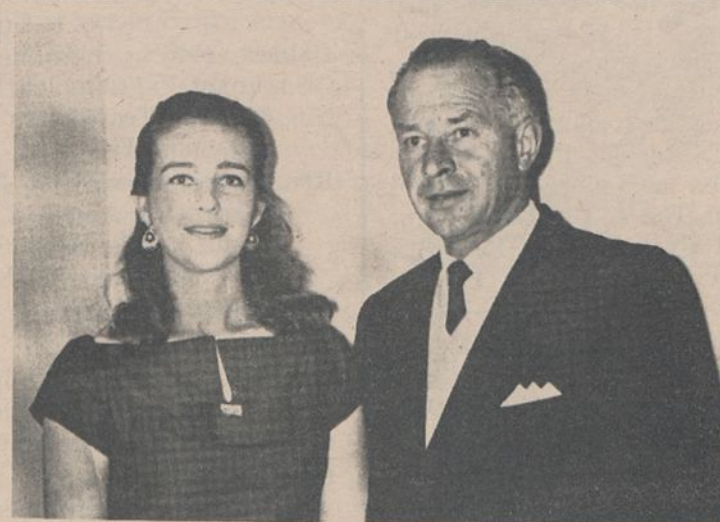
Šv. Antano bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, suakutvininkus į bažnyčią atlydėjus šauliams su JAV, Lietuvos ir

• **Elena Kučiūnienė-Vyčiūtė**, muziko A. Kučiūno žmona, spalio 8 d. po sunkios ir ilgos ligos mirė Seattle universiteto ligoninėje. Laidojama Sante Monicoje, Calif.

Velionė, gyvendama Chicagoje, buvo Lietuvių Dukterų Draugijos pirmininkė.

• **Dalia Jasaitytė, dr. Domo** ir Laimos Jasaičių dukra, baigusi Fontbonne akademiją Miltone, tolimesnė studijom tęsti įstojo į Lojolos universitetą. Ji yra baigusi Bostono lituanistinę mokyklą ir puikiai moka lietuvių kalbą. Buvo veikli Bostono jaunimo organizacijų narė, tad Chicago jaunimo organizacijos galės būti patenkintos gaudamos naują pajėgą.

Sydney apylinkės Australijoje valdybos pirmininkas Vytautas Deikus ir Jūratė Reisytė, kurios pastangomis buvo suorganizuoti lietuviški pusvalandžiai per Sydney radio stotis.

V. Vilkaičio nuotrauka

Sveikinu suakutvininkus ir linkiu geros sveikatos ir laimingo gyvenimo.

A. Grinius

PAGERBS MIRUSI PREZIDENTĄ

Buvusio Lietuvos Respublikos Prezidento Aleksandro Stulginskio paminėjimas-akademija įvyks gruodžio 7 d., 12 val. Lietuvių Namuose. Rengia Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdyba. Tos pačios DLOC valdybos jau yra išnuomota salė ir Vasario 16 minėjimui ateinančiais metais vasario 15 d. Auley auditorijoje Merchy College. Kitos esančios Detroito lietuvių organizacijos prašomos tomis dienomis nedaryti jokių parengimų, kad daugiau lietuvių galėtų dalyvauti šiuose svarbiuose minėjimuose.

• **Lietuvos žurnalistų Sąjungos** Detroito skyriaus narių susirinkimas šaukiamas spalio 26 d., 12 val. Lietuvių Namuose. Susirinkime bus padaryti skyriaus valdybos narių pranešimai ir renkama nauja valdyba.

• **Lietuvių Krikščionių Demokratų S-gos Tarybos** sesija įvyks lapkričio 1-2 dd. Detroito, Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Posėdžiui esmingesni Sąjungos klausimai, liečiant Lietuvos laisvinimo darbo problemas ir lygiai tuos reikalus, kurie įeina tiesioginė LKDS interesų sferon.

TORONTO

• **Lietuvių Namų tradicinis balius** yra ruošiamas spalio 18 d. savose patalpose, 1129 Dundas St. W. Pradžiai 7 val. vak. Šokiams gros orkestras ir pasistiprinimui bei atsigalvinimui veiks turtingas bufetas. Rengėjai tikisi ir laukia svečių iš arti ir toli.

Mums rašo

ATVIRAS LAIŠKAS

Š.m. rugsėjo 24 d. Dirvoje tilpo mano straipsnis "Žaidimas su ugnimi".

Rašant dar nebuvo visai aišku K. Kubilinsko visi tikri išpareigojimai okupantui. Tad reikėtų šį tą pridėti.

Aloyzas Bāronas, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas, Draugo kultūriniame priede aprašinėja okupuotos Lietuvos rašytojus. Su stoja ir prie Kubilinsko, tardamas: "Tenka pasakyti, kad poeto gyvenimas buvo tragiškas: buvęs partizanų žmogus, vėliau juos išdavė. Teko skaityti Pergalę, kur komunistinis pareigūnas apgailėstavo, kodėl už talką komunistui poetui nesuteikta dar gyvam komunistinio herojaus vardas. Autorių partizanai už akių nuteisė mirti (mano pabraukta. J.V.), poetas tai žinojo ir graužėsi..."

Mes čia galime suklysti, bet partizanai ne. Jie žinojo, kas Kubilinskas buvo.

Kiti, nors ir komunistai, rašytojai tokios bausmės iš partizanų nesulaukė. Persasi išvada, kad Kubilinskas nelaikytinas tik prisitaikiusiu, bet tautos išgama.

J. Vaičiūnas

Skaityk ir platink DIRVĄ